

Причина ігнорування виборів – це, насамперед, роздмухування політичними силами, що перебувають в опозиції, зневіра людей у бажанні чи спроможності влади забезпечити чесні вибори, а також зневіра в тому, що їх голос може змінити становище в країні. Однак не можна скидати з рахунку й респондентів, яких узагалі не цікавить політика, і які вважають недоцільною саму процедуру виборів. Швидше за все, ці люди принципово аполітичні [9, с. 13–14].

Основними причинами неучасті громадян у виборах є:

- відсутність інтересу до політики та відчуження від влади (невдоволення останніми політичними подіями);
- перманентні зміни виборчого законодавства перед кожними виборами і його суттєва недосконалість;
- причини пов'язані зі специфікою конкретної виборчої компанії;
- причини ситуативного характеру (погода, стан здоров'я тощо).

Крім того, спостерігається гостра криза політичної соціалізації на державному, і на регіональному рівнях, спричинена загальносистемною трансформацією, яка внесла безпосередні корективи у механізми соціалізації.

Висновки. Характерні тенденції електоральної участі населення Заходу аналізованого періоду є такими. Спостерігається помітний спад виборчої активності, як у загальнонаціональному, так і регіональному масштабі. Дістала підтвердження теза про домінування «конфронтаційної моделі» електоральної участі населення регіону. Вона полягає у підтримці громадянами країни антагоністичних політичних сил – «помаранчевих» та «біло-блакитних», що пов'язане з фрагментарністю електоральної культури та особливостями геополітичної ідентифікації виборців, насамперед позиціонуванню себе відносно Росії.

Зростання абсентеїстських і протестних настроїв у Західному регіоні відбувається паралельно із розповсюдженням у суспільстві утриманських настроїв, що відбиваються у популістських гаслах і програмах кандидатів. Електоральна інклюзивність визначається специфікою партійної ідентифікації і носить циклічний характер, імпульсивність якого зумовлює зміну громадянами ролей у ході виборчих кампаній.

Соціокультурні, ментальні і політичні чинники обумовлюють регіональні відмінності електоральної участі і безпосереднє врахування цих факторів являється перспективою подальших наукових досліджень.

Джерела та література:

1. Другий тур виборів Президента України: регіо-

УДК: 341.123:355.357

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ МИРОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ООН: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

У статті йдеться про еволюцію концептуальних засад миротворчої діяльності ООН із моменту

нальні особливості та порівняння з попередніми виборами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polityka.in.ua/info/357.htm>; 2. Клюенко Е. Политическое участие: теория, методология и измерение с применением метода шкалограммирования по Гуттману / Е. Клюенко // Социология: теория, методы, маркетинг. – 2005. – № 4. – С. 46 – 72; 3. Ключев О. Електоральный протест в Украине в контексте политической участи / О. Ключев // Віче. – № 8 (245). – С. 17 – 20; 4. Ольшанский Д. Основы политической психологии: монография / Д. Ольшанский. – Екатеринбург: Деловая книга, 2001. – 496 с.; 5. Пивоваров Ю. Чинники суспільно-політичної активності громадян України в дискурсі «розкол / розмежування» / Ю. Пивоваров // Політичний менеджмент. – 2009. – № 4. – С. 61 – 70; 6. Повторне голосування з виборів Президента України 07 лютого 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cvk.gov.ua/vp/wp0011.html>; 7. Ротар Н. Ю. Класичні теорії електоральної участі: проблеми адаптації до аналізу перехідних суспільств / Н. Ю. Ротар // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 27. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – 2005. – С. 621 – 628; 8. Ротар Н. Ю. Участь громадян України у циклічних політичних процесах трансформаційного періоду: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. політ. наук: 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / Н. Ю. Ротар. – Чернівці, 2007 – 41 с.; 9. Слюсаревський М. Політична участь як особливий зріз політичної поведінки / М. Слюсаревський // Політичний менеджмент. – 2009. – № 5. – С. 8 – 18; 10. Соціологічні опитування – Центр Разумкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/ukr/poll.php?poll_id=441; 11. Юрійчук Є. Електоральна участь осіб похилого віку як складовий елемент механізму легітимзації влади в Україні / Є. Юрійчук // Вісник Центральної виборчої комісії. – 2009. – № 1. – С. 81 – 89.

Yurii Fedchyk

Electoral Participation of Western Regions of Ukraine Population in the Context of Presidential Elections 2010

The article deals with the factors determining the main determinants of electoral participation in the Western Ukraine regions during the presidential elections in Ukraine in 2010. The author makes an attempt to adapt existing theoretical and empirical material for electoral processes analysis, which in modern conditions of democratic transformation, detected distinct regional characteristics.

Key words: electoral participation, political activity, absence, apolitical protest.

© Анна Ямчук
(м. Чернівці)

розгортання першої місії до сьогодення. Подана характеристика типів миротворчості: превентивна

дипломатія, операції із встановлення миру, операції із підтримання миру, операції із примушення до миру та операції із відбудови миру. Визначено ключові ознаки кожного типу, а також етапи трансформації окремих видів миротворчості. На завершення автор вказує на необхідність реформування миротворчої діяльності ООН з метою підвищення її ефективності та відповідності вимогам сьогодення.

Ключові слова: *миротворчість, превентивна дипломатія, операції із встановлення миру, операції із підтримання миру, операції із примушення до миру, операції із відбудови миру.*

Організація Об'єднаних Націй (ООН), утворена більше 60 р. тому, була покликана уберегти світ від нового кровопролиття. Сьогодні, можемо констатувати той факт, що ООН не вдається повною мірою виконувати покладену на неї місію, оскільки у світі залишається чимало «гарячих точок», де збройне протистояння триває роками, а криваві сутички мають перманентний характер. Стає очевидним, що на сучасному етапі перед ООН постає завдання перегляду та удосконалення наявного механізму протидії агресії. Одним із інструментів цього механізму являються миротворчі операції ООН. На офіційному сайті організації зазначається, що «миротворчі операції ООН – це унікальний, динамічний інструмент, вироблений організацією, як спосіб допомоги країнам, що страждають від конфліктів» [22]. Перша миротворча операція в рамках ООН була започаткована ще у 1948 р., коли Рада Безпеки санкціонувала розгортання місії військових спостерігачів ООН на Близькому Сході для спостереження за розвитком стосунків між Ізраїлем та арабськими країнами [11]. До речі, ця місія виконує свої функції до цього часу, оскільки проблема досі не вирішена. Все вище зазначене вказує на те, що поняття «миротворчість» і, відповідно, зростання ефективності цієї функції ООН, не втратило своєї актуальності до сьогодні. Зважаючи на той факт, що організація перебуває на етапі оцінки та переоцінки своєї діяльності, формуванні стратегічних завдань та, відповідно, тактичних кроків, можемо стверджувати, що вчасна та детальна характеристика основних концептуальних положень миротворчої діяльності допоможе діагностувати як досягнення, так і ключові проблеми та прорахунки, а отже, визначити шляхи трансформації та подальшого розвитку.

Необхідно зауважити, що питання «миротворчої діяльності ООН» привертало увагу багатьох дослідників, однак, якщо говорити про роботи сучасних науковців, то на думку авторів, дана проблематика ще не займає належного їй місця у системі наукових розробок. В українській науковій думці тему миротворчої діяльності ООН досліджували Голопатюк Л. [3], Коппель О., Пархомчук О. [7], Єлісеєв К., Юдін Я. [5], Федуняк С. [12], Скороход Ю. [10], Гуцман М. [4], Мацяк М., Федина С. [8], та ін. Російські наукові дослідження з даної проблематики представлені роботами Петровського В. [9], Шустова В. [14],

Шепової Н. [13] та ін. Особливу наукову і прикладу цінність становлять роботи Заємського В. [6]. Якщо мова йде про західну політологію, то варто відзначити роботи наступних американських та британських дослідників: Стефен Дж. [20], Фетерстон А. [16], Тісдейл С. [21], а також Директора Норвезького центру миротворчості Ак'єре М. [15] та ін.

Мета, яку автор визначає у даній статті, полягає у визначенні ключових концептуальних положень ООН у сфері формування миротворчої діяльності. Дана мета досягається вирішенням наступних завдань:

- встановлення основних типів миротворчих місій;
- характеристика кожного типу через якісну та кількісну оцінку.

Варто зауважити, що сам термін «миротворчість» не застосовується у Статуті ООН. Даг Хаммаршельд, другий Генеральний Секретар ООН, вважав, що цей термін стосується «Шостого із половиною розділу» Статуту. Він розташовував його між такими традиційними методами мирного вирішення конфліктів, як переговори та медіація, що зазначаються у Розділі VI, та силовими діями, які містяться у Розділі VII [22].

Сьогодні існує безліч визначень поняття «миротворчість». Так, Міжнародна Академія миру в Нью-Йорку запропонувала наступне визначення: «миротворчість – це попередження, стримування, заспокоєння та припинення ворожнечі за допомогою мирного втручання третьої сили ззовні, організованої і керованої на міжнародному рівні, з використанням багатонаціональних сил солдатів, поліцейських та цивільних для встановлення і збереження миру» [7, с.98].

Водночас, варто зауважити, що поняття «миротворчість» – надзвичайно широке за своєю суттю та включає у себе декілька важливих елементів. У документах ООН з питань проведення миротворчих операцій (peace operations) приведена їх класифікація за такими типами:

- превентивна дипломатія (preventive diplomacy);
- миротворчі операції (peacemaking operations);
- операції з підтримання миру (peacekeeping operations);
- операції з примушення до миру (peace-enforcement);
- операції з відбудови миру (peace-building operations) [11].

На нашу думку, важливо внести деякі корективи у формулювання перекладу окремих типів. Так, поняття «peacemaking operations» варто радше перекладати як «операції із встановлення миру», оскільки таким чином можна уникнути співзвучності із загальним поняттям «миротворчості» – «peace operations». У цілому можемо відзначити, що якщо йдеться про «миротворчу діяльність ООН» у широкому контексті – говоримо про весь спектр діяльності ООН стосовно підтримання, встановлення та збереження миру (peace operations). Якщо ж говоримо про «миротворчість ООН» у вузькому контексті, то найчастіше йдеться про «операції із

підтримання миру» (peacekeeping operations). Такий підхід застосовувався ще у роки Радянського Союзу і збережений у дослідженнях сучасних українських та російських науковців. Зазначену тенденцію можна пояснити тим, що саме операції із підтримання миру є найактивнішим інструментом ООН серед усіх видів операцій стосовно встановлення чи збереження миру. Власне, згадувана вже вище перша місія ООН у 1948 р., яка стосувалася безпеки у зоні арабо-ізраїльського конфлікту, була саме місією із підтримання миру.

Зважаючи на те, що із моменту проведення першої миротворчої операції пройшло вже більше 60 років, у рамках ООН сформовано ряд концептуальних засад щодо конкретного типу операцій. Варто детальніше розглянути специфіку кожного виду миротворчих операцій та зупинитися на найважливіших концептуальних положеннях, оскільки сформовані види загальної миротворчої стратегії ООН застосовуються у комплексі.

Операції з підтримання миру (peacekeeping) проводяться з метою забезпечення виконання мирної угоди та спостереження за її виконанням; вони покликані сприяти локалізації конфліктів, врегулюванню і ліквідації їх наслідків. Для проведення операцій з підтримання миру необхідна згода конфліктуючих сторін. Цей тип операцій складається з таких елементів як: забезпечення роз'єднання збройних сил, задіяних у конфлікті; припинення та запобігання військових дій; створення умов для переговорів; спостереження за умовами примирення; сприяння виконанню досягнутих угод про припинення вогню; недопущення подальшої інтернаціоналізації конфлікту.

Операції із встановлення миру (peacemaking) також проводяться за згодою конфліктуючих сторін. Вирішення конфліктів здійснюється шляхом мирного урегулювання спорів. Метою цих операцій є остаточне врегулювання конфлікту, і їх розпочинають тільки після того, як досягається угода про припинення вогню. До завдань операцій зі встановлення миру входить: контроль за виконанням угоди про припинення вогню; контроль за збереженням прав людини; місія посередництва і врегулювання; сприяння наданню гуманітарної допомоги; спостереження на лінії припинення вогню. Особливого розвитку операції із встановлення миру набули у 90-х рр. XX ст. У рамках Секретаріату ООН Департамент політичних відносин несе відповідальність за визначення можливостей для реалізації операцій із встановлення миру. В останні роки було здійснено ряд заходів з метою підвищення ефективності операцій. Йдеться, зокрема, про наступне:

- у 2006 р. створений новий сайт – UN peacemaker, де містяться джерельна база нових угод, досліджень, настанов щодо успішного керівництва операціями із сприяння миру;

- у 2006 р. був утворений Відділ підтримки медіації, який контролює процес навчання медіаторів, акумулює досвід переговорного процесу, надає рекомендації щодо принципів миротворчої діяльності ООН;

- у 2008 р. створені Постійні команди підтримки медіації, які складаються із 5 експертів. Такі групи можуть бути розміщені для допомоги ООН та регіональним медіаторам [18].

Операції з примушення до миру (peace-enforcement) проводяться на підставі глави VII Статуту ООН, частіше всього задля припинення конфліктів, що відбуваються переважно у вигляді громадянських або міжетнічних війн. Такі дії можуть бути проведені без згоди сторін лише за рішенням Ради Безпеки ООН щодо використання військової сили з метою примушення конфліктуючих сторін до згоди з міжнародними санкціями та резолюціями. Операції зі встановлення миру можуть і повинні здійснюватися в умовах, коли: конфлікт створює реальну загрозу глобальній чи регіональній безпеці; конфлікт супроводжується масовими порушеннями прав людини; одна чи кілька сторін, що беруть участь у конфлікті, відмовляються підкоритися рішенням ООН і інших авторитетних міжнародних організацій.

ООН приймає рішення про введення ряду санкцій з метою утримати конфліктуючі сторони від подальшої ескалації воєнних дій. Завдання цих операцій полягають у тому, щоб: контролювати виконання міжнародних санкцій; примусити ворогуючі сторони розпочати переговори; захистити мирне населення. У цьому випадку Рада Безпеки ООН передбачає наступні заходи для вирішення проблеми: розрив економічних відносин; застосування економічних санкцій у відповідності зі статтею 41; розрив дипломатичних відносин; загроза застосування військової сили; дії із застосуванням військової сили. Такого роду операції були проведені у зоні Персидської затоки, у колишній Югославії, Сомалі, Гаїті, Руанді [13, с.4]. Так, після згорання операції у Сомалі, Генеральний Секретар, підбиваючи підсумки, зауважив, що «дана операція стала хорошим уроком стосовно теорії та практики багатофункціональних миротворчих операцій в умовах громадянської війни, а особливо щодо того, як чітко необхідно проводити межу між операціями із підтримки миру та операціями із примушення до миру» [21]. Зрештою ООН прийняла рішення утримуватися від проведення операції із примушення до миру, якщо між сторонами конфлікту немає згоди та прагнення до перемир'я [13, с.4].

Операції з відбудови миру (post-conflict peacebuilding) включають заходи, спрямовані на відновлення життєдіяльності найважливіших елементів інфраструктури та цивільних інститутів країни у постконфліктний період із використанням як військових, так і невійськових засобів. Головна мета цих операцій – запобігання повторення конфлікту. Генеральний Секретар ООН Б. Бутрос Галі виділив наступні напрями діяльності на даному етапі: визначення та укріплення структур, які будуть сприяти зміцненню миру, роззброєння конфліктуючих сторін, відновлення порядку, збереження і можливе знищення зброї, репатріація біженців, консультативна допомога, підготовка персоналу, який підтримує безпеку,

нагляд за проведенням виборів, сприяння зусиллям, спрямованим на захист прав людини, реформування та зміцнення урядових установ, сприяння формальним і неформальним процесам політичної участі [8, с.52]. У процесі розвитку даного типу миротворчості у 2005 р. було прийняте рішення щодо створення Комісії Миробудівництва. Як зазначав В.Заємський, заступник директора Департаменту міжнародних організацій МЗС Росії, завдання Комісії передбачалося у тому, щоб заповнити вакуум, в якому опиняється та чи інша проблема після завершення «гарячої фази» конфлікту, але задовго до повного врегулювання [6, с.10]. Зрештою 20 грудня 2005 р. Генеральна Асамблея затвердила резолюцію, відповідно до якої було утворено новий міжурядовий консультативний орган – Комісію Миробудівництва. Основними завданнями Комісії є наступні: визначення співвідношення ресурсів поставленим завданням, вироблення загальної стратегії ООН у сфері постконфліктного врегулювання, визначення необхідного фінансування для реалізації операції, формування основ співпраці із усіма задіяними акторами [17]. Отже, Комісія Миробудівництва ООН стала важливим кроком на шляху розвитку ООН.

Що ж до превентивної дипломатії, як засобу будівництва миру, то особливої актуальності вона набула на початку 90-х рр. ХХ ст. Так, головним положенням доповіді Генерального Секретаря ООН Б.Бутроса-Галі «Порядок денний для миру» 1992 р. була теза про активне застосування засобів превентивної дипломатії [12, с.49]. Під поняттям «превентивної дипломатії» визначалися «дії щодо запобігання спорів, їх переростання у конфлікти і щодо локалізації конфліктів у разі їх виникнення» [4, с.105]. Наступний Генеральний Секретар – Кофі Аннан – розширив поставлені завдання, сформулювавши поняття «превентивне розгортання», «превентивна гуманітарна допомога» та «превентивне миробудівництво» [14, с.65]. Концепція превентивної дипломатії передбачає вжиття заходів, спрямованих на встановлення довіри, раннє попередження конфліктів на основі вивчення інформації, превентивне розгортання контингентів ООН і в деяких ситуаціях створення демілітаризованих зон [4, с.106]. Однак, як показує практика, превентивна дипломатія сьогодні неефективна, тому ООН доводиться частіше реагувати на конфлікти, які не вдалося попередити.

Про непослідовність ООН у сфері реалізації миротворчої діяльності може свідчити той факт, що не зважаючи на розгортання першої миротворчої операції ще 1948 р., власне Департамент миротворчих операцій був утворений тільки у 1992 р. Створення нового органу в рамках загальної структури ООН було першим рішенням нового Генерального Секретаря ООН Б.Бутроса-Галі. У червні 2007 р. Департамент був реорганізований, а точніше – із його складу сформовано ще один орган – Департамент польової підтримки. Ця ініціатива чергового Генерального Секретаря Бан Кі-

Муна, винесена на розгляд ще у січні, була підтримана тільки у червні 2007 р., коли Генеральна Асамблея затвердила рішення щодо утворення Департаменту польової підтримки (відповідальний за тилове забезпечення), а за Департаментом миротворчих операцій залишили усі питання власне операції.

Якщо говорити про особливості операцій ООН із підтримки миру, то варто зауважити, що із часу їх виникнення і до сьогодні вони зазнали деяких концептуальних змін. Протягом періоду «холодної війни» завдання миротворців ООН зводилися до підтримання стабільності після підписання конфліктуючими сторонами угоди про припинення вогню. Такі операції називаються «традиційними». Завдання, які покладалися на традиційні миротворчі операції зводилися переважно до військового компоненту: спостереження, моніторинг, підготовка звітів, підтримка механізмів перевірки, здійснення заходів щодо встановлення довіри поміж конфліктуючих сторін. Про успіхи традиційних миротворчих операцій не доводиться говорити багато, оскільки відомі випадки, коли вони тривали десятки років, однак, взаєморозуміння між сторонами конфлікту так і не вдавалося досягти. Більше того, відомо, що у даний період ООН часто була не в змозі розгорнути миротворчу операцію у певному регіоні через суперечності між провідними державами. Як результат, ООН розгорнула тільки 18 операцій з підтримання миру у період 1945-1990 рр., не зважаючи на безліч конфліктів різного ступеню, які загрожували міжнародному миру та безпеці [3]. Ще одним свідченням нездатності ООН впливати на ситуацію у період «холодної війни» є 279 вето, накладені її постійними членами [2].

Із завершенням «холодної війни» відбулися суттєві зміни у системі світоустрою, що не могло не позначитися на особливостях діяльності ООН в цілому та миротворчої діяльності зокрема. Наслідками цього процесу серед іншого стало виникнення такого поняття як «багатовимірні операції». Завдання багатовимірних операцій зводяться до наступних положень: створення безпечного та стабільного середовища разом із зміцненням здатності держави до забезпечення безпеки із повагою до верховенства права та прав людини; сприяння політичному процесу; забезпечення основи для ефективного співробітництва ООН та інших міжнародних акторів, залучених до вирішення конфлікту.

Ще однією відмінністю між «традиційними» та «багатовимірними» операціями є середовище їх застосування. Так, традиційні миротворчі місії розгорталися найчастіше з метою врегулювання певних міждержавних конфліктів, тоді як багатofункціональні операції спрямовані, перш за все, на допомогу державі у врегулюванні внутрішньодержавного конфлікту. Л.Голопатюк, представник Міністерства оборони України при Постійному представництві України при ООН, у своїй статті «Про деякі аспекти сучасної

миротворчої діяльності ООН» наводить цікаві дані про дослідження, яке було проведене у 2006 р. фахівцями Принстонського університету: у період 1900 – 1941рр. 80% усіх війн були міждержавними конфліктами із залученням національних збройних сил, а у період 1945–1980 рр. майже 85% усіх конфліктів відбувалися на території однієї держави за участю, крім збройних сил, партизанських, повстанських та інших формувань [3]. Не змінилася ситуація і у 90-х рр. ХХ ст. Так, наприклад, у 1992 р. фактично всі 30 великомасштабних конфліктів, що мали місце у світі, за винятком одного – індо-пакистанського – були внутрішніми за своїм характером [10, с.79]. Громадянські війни, спровоковані етнічними та релігійними протиріччями, тільки у 90-х рр. ХХ ст. забрали життя 5 млн. осіб [1, с.128].

Окрім дослідники вважають, що поняття еволюції миротворчих операцій ширше, ніж поділ на традиційні і багатомірні операції. Так, український дослідник Скороход Ю.С. вважає, що «операції нової генерації» починають домінувати ще у 1988-1993 рр. Новий етап миротворчої діяльності ООН у постбіполярній системі міжнародних відносин тривав у 1994-2002 рр. та став періодом критичного переосмислення досвіду ООН у сфері підтримання миру. Третій етап розпочався 2003 р. і триває по теперішній час [10, с.79]. Даний період знаменується започаткуванням нових за змістом миротворчих операцій і розширеними повноваженнями та складнішими завданнями.

Очевидно, що формулювання нових завдань і вимог до миротворчої діяльності без перегляду та переоцінки успіхів і невдач минулого є безуспішною справою. Перш за все, необхідно зрештою сформулювати саме визначення поняття «миротворчість» у рамках ООН, а також розглянути наскільки сформовані типи миротворчої діяльності відповідають сучасним реаліям. Відповідно, стадії миротворчості повинні плавно переходити одна в одну (наприклад, після встановлення миру закономірно іде його підтримання, а паралельно – постконфліктне відновлення). Необхідно також переглянути концепцію проведення операцій із підтримання миру, адже місії, які тривають вже десятиліттями, не приводять ні до чого більше, окрім як виснаження бюджету ООН та втрати довіри з боку місцевого населення до організації. Таким чином, проблема миротворчої діяльності ООН й надалі стоїть на порядку денному і потребує реальних кроків на шляху реформування, розпочинаючи із концептуальної частини.

Джерела та література:

1. Баймуратов М.А. Саммит тысячелетия ООН и его значение для развития мирового порядка / М.А. Баймуратов // Ученые записки национального университета им. В.И.Вернадского. Серия «Юридические науки». Том 18(57). – 2005. – №2. – С.126–132; 2. Бутрос-Бутрос Галі. ООН і регіональні миротворчі проблеми: нові можливості нового світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua/modules.php?o=modload&name=News&file=article&sid=489>; 3. Голо-

патюк Л. Про деякі аспекти сучасної миротворчої діяльності ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://defpol.org.ua/site/index.php/ru/arhiv/obonoglyad/781-2010-01-26-15-21-19>; 4. Гуцман М.Я. Превентивна дипломатія ООН / М.Я.Гуцман // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. – К.: Київський національний університет ім. Т.Шевченка. Інститут міжнародних відносин., 2005. – Вип.53. – Ч.1. – С.105–109; 5. Єлісеєв К. Миротворча діяльність ООН: нове бачення та нові сучасні тенденції / К. Єлісеєв, Я. Юдін // Політика і час. – 1994. – №8. – С. 54–58; 6. Заемский В. Необходимость перемен в ООН / В.Заемский // Международная жизнь. – 2005. – № 9. – С.3–18; 7. Коппель О.А. Миротворча діяльність ООН: аналіз теоретичних поглядів західної політології / О.А.Коппель, О.С. Пархомчук // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. – К.: Київський національний університет ім. Т.Шевченка. Інститут міжнародних відносин., 2005. – Вип.58. – Ч.2. – С.97–100; 8. Мацяк М. Механізми встановлення та підтримання миру в діяльності Організації Об'єднаних Націй / М. Мацяк, С. Федина // Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини. – Львів, 2008. – Вип.25. – С. 47–53; 9. Петровський В. Миротворческая стратегия ООН / В.Петровський // Международная жизнь. – 1998. – № 3. – С. 3–9; 10. Скороход Ю.С. Еволюція операцій ООН з підтримання миру в пост біполярній системі міжнародних відносин / Ю.С.Скороход // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. – К.: Київський національний університет ім. Т.Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2005. – Вип.58. – Ч.2. – С.78–83; 11. Сучасна миротворчість: військові операції невоєнного типу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/index.php?lang=ua&part=news&sub=read&id=12103>; 12. Федуняк С.Г. Яка вона – ціна врегулювання? / С.Г.Федуняк // Політика і час. – 1996. – № 6. – С. 48–50; 13. Шепова Н. ООН и некоторые проблемы регионального миротворчества / Н.Шепова // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 6. – С. 3–12; 14. Шустов В. Эволюция миротворчества ООН / В.Шустов // Международная жизнь. – 2008. – № 10. – С. 61–73; 15. Aquiete M. Pressing Issues for UN Peacekeeping Operations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.globalpolicy.org/security-council/peacekeeping/peacekeeping-reform/48362.html>; 16. Fetherston A. Towards a Theory of United Nations Peacekeeping / A. Fetherston. - St.Martin's Press, 1996. – 292 p; 17. Mandate of the peacebuilding commission [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/peace/peacebuilding/>; 18. Peacemaking [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/Depts/dpa/peace.html>; 19. Somalia. UNOSOM II [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unosom2backgr2.html>; 20. Stephen J. The United Nations Operation in Burundi (ONUB) – Political and Strategic Lesson learned. Conflict Prevention and Peace Forum, New York. July

2006 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://pbpu.unlb.org/PBPS/Library/ONUB%20Lessons%20Learned.pdf>; **21.** Tisdall S. Peacekeeping without the Peace [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.globalpolicy.org/component/content/article/199/40879.html>; **22.** United Nations peacekeeping [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/>.

Anna Yamchuk

The Concept of the UN Peacekeeping Activities Realization: History and Modern Tendencies

The article deals with the issues of the evolution of the UN peacekeeping concept since the time of the first

mission deployment till nowadays. The characteristic of main kinds of peacekeeping – preventive diplomacy, peacemaking, peacekeeping, peace enforcement and peace building – are investigated. Key peculiarities of every type are shown and the periods of peace operation conceptual transformation are revealed. The author points out to the necessity of UN peacekeeping are reformation aiming to increasing of its affectivity and the ability to meet new challenges.

Key words: peace operations, preventive diplomacy, peacemaking, peacekeeping, peace enforcement, peacebuilding.